

Kommissorium for tværministeriel arbejdsgruppe om udmøntning af regeringsgrundlagets afsnit om kønsskifte

Baggrund

Det fremgår af regeringsgrundlaget fra 2011, at regeringen vil ”undersøge reglerne om kønskorrigerende behandling, herunder mulighederne for at foretage juridisk kønsskifte uden krav om kirurgiske indgreb”. Initiativet er en del af regeringsgrundlagets afsnit om seksuel ligestilling.

For at en kønskorrigerende behandling kan medføre kønsskifte med dertil hørende juridiske konsekvenser, forudsættes i dag i Danmark indgreb, hvorved kønskirtlerne fjernes kirurgisk. Et kønsskifteforløb er en sundhedsfagligt kompleks og indgribende behandling, som nogle transkønnede pga. risici og bivirkninger enten ikke ønsker at gennemgå, eller af helbredsmæssige årsager m.v. ikke kan gennemgå. Disse transkønnede opnår således ikke rettigheder som det køn, de identificerer sig med, hvilket de oplever giver anledning til en række udfordringer i deres hverdag.

Initiativets sigte er at undersøge mulighederne for juridisk kønsskifte uden krav om, at kønskirtlerne skal være fjernet kirurgisk. Der er i den forbindelse behov for at kortlægge de eksisterende behandlingstilbud, herunder kønskorrigerende behandling modtaget af danskere i udlandet.

Spørgsmålet om kønsskifte kan ikke isoleret ses ud fra sundhedsfaglige betragtninger, idet et kønsskifte, der anerkendes juridisk, har en række afledte effekter, bl.a. i relation til adgangen til nyt CPR-nummer, kønsmarkering i pas og anden identifikation m.v., rettigheder i ligebehandlingslovgivningen og ligestillingsloven, navneændring og fastsættelse af forældreskab m.v. Undersøgelsen skal derfor kortlægge sammenhængene mellem relevante love og afdække konsekvenserne af ændrede kriterier for, om eller hvilken kønskorrigerende behandling der skal lægges til grund for, at kønsskiftet kan anerkendes juridisk. Det gælder ikke blot de juridiske, administrative og økonomiske konsekvenser. Undersøgelsen skal også knytte sammenhænge til afledte etiske aspekter af ændrede kriterier for juridisk kønsskifte, f. eks. i forhold til muligheden for at opnå graviditet eller blive biologisk far, efter at man formelt har skiftet køn. Undersøgelsen skal endvidere tage højde for aspekter som følge af kønsskiftebehandlinger foretaget i udlandet.

Der nedsættes på den baggrund en tværministeriel arbejdsgruppe med følgende opgaver:

Arbejdsgruppens opgaver

1. *Behandlingstilbud til transkønnede*

Arbejdsgruppen skal beskrive den sundhedsfaglige behandling af transkønnede i Danmark på Sexologisk Klinik (Rigshospitalet) samt hos praktiserende læger og speciallæger. Herunder også behandling af personer under 18 år. Endvidere skal arbejdsgruppen i relevant omfang angive, hvilke former for kønskorrigerende behandling danskere modtager i udlandet.

2. *Gældende ret*

Arbejdsgruppen skal navnlig beskrive og analysere gældende ret vedr.:

- Kønsskifte
- Paslovgivningen
- CPR-lovgivningen

- Familieretlig lovgivning, herunder navnelovgivningen
- Ligebehandlingslovgivningen og ligestillingsloven

Herunder også internationale konventioner m.v. på området, bl.a. ved inddragelse af arbejdet i Europarådet.

Beskrivelsen skal også omfatte sammenhænge mellem de nævnte lovområder.

3. Udenlandske erfaringer

Arbejdsgruppen skal beskrive erfaringer fra andre lande, hvor det ikke forudsætter kirurgiske indgreb at opnå kønsskifte i juridisk forstand. Arbejdsgruppen skal selv afgrænse relevante lande.

4. Modeller for kønsskifte

Arbejdsgruppen skal opstille og vurdere modeller for, at et kønsskifte kan anerkendes juridisk på baggrund af forskellige niveauer for kønskorrigerende behandling, og analysere de afledte konsekvenser i forhold til de ovennævnte retsområder samt evt. andre relevante områder såsom ret til sociale ydelser, kønsspecifikke behandlinger i sundhedsvæsenet, værnepligt m.v.

Herunder skal arbejdsgruppen beskrive og vurdere administrative og økonomiske konsekvenser af de enkelte modeller og angive de etiske overvejelser, som de enkelte modeller efter arbejdsgruppens opfattelse måtte give anledning til.

Det er en forudsætning, at de enkelte modeller samlet set ikke medfører offentlige merudgifter.

Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppen sammensættes af repræsentanter fra følgende ministerområder:

- Justitsministeriet (formand)
- Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
- Ministeriet for Ligestilling og Kirke
- Økonomi- og Indenrigsministeriet
- Social- og Integrationsministeriet

Arbejdsgruppen sekretariatsbetjenes af Justitsministeriet med bidrag fra relevante fagministerier.

Arbejdsgruppen kan inddrage ekspertise i sit arbejde og efter behov nedsætte mindre arbejdsgrupper.

Proces for arbejdet

Arbejdsgruppen afslutter arbejdet inden udgangen af 2013, således at der i regeringen kan tages stilling til, om der som opfølgning på arbejdet skal fremsættes lovforslag i foråret 2014